

Kemikaliekontrollen i finansåret 1965-66

Ved *J. L. Schnicker*

I skrivelse af 2. april 1965 forespurgte Det kgl. Landbrugsdepartement i Oslo, om der fandtes noget at indvende imod, at kemikaliekontrollen i 1 à 2 år for Toksikologisk udvalg for plantevernmidler årlig foretager ca. 200 kemiske analyser af midler, som indsendes til godkendelse, og for hvilke udvalget må have kemiske analyser, som viser præparaternes kemiske sammensætning, samt udbad sig i bekræftende fald oplysning om, hvilke afgifter der vil blive beregnet for de foretagne analyser. I denne anledning meddelte landbrugsministeriet, at landbrugsministeriet intet havde at indvende imod, at kemikaliekontrollen i den omhandlede periode påtog sig det ønskede arbejde, når kemikaliekontrollens udgifter blev dækket af en afgift pr. udført analyse. Når præparaterne fra Norge gik ind i serianalyse sammen med de danske bekæmpelsesmidler, som var udtaget til kontrolanalyse, ville analyserne kunne udføres for de takster, som i henhold til landbrugsministeriets instruks nr. 215 af 25/9-61 for kemikaliekontrollen er fastlagt for frivillig forhåndskontrol. Landbrugsdepartementet i Oslo accepterede betingelserne.

Den 21. sept. 1965 godkendte landbrugsministeriet nye analysemetoder for parathion og parathion-methyl til afløsning af de af landbrugsministeriet under 20. jan. 1956 godkendte analysemetoder for nævnte stoffer, og godkendte landbrugsministeriet analysemetode for fenitrothion. I de tidligere godkendte analysemetoder for parathion og parathion-methyl blev indholdet af let hydrolyserbare urenheder, hvoraf visse regnes for væsentligt giftigere end parathion og parathion-methyl, bestemt ved en ekstinktionstigning, uden at det var muligt at bestemme indholdet af disse urenheder i procent, således at det blev fastlagt, at ekstinktionstigningen ikke måtte være mere end 0,001 skalaenhed i 1. time for parathion og i de første 15 minutter for parathion-methyl efter opløsning i stødpude pH 10,3, medens de nævnte nye metoder, der er godkendt af CPAC (Collabo-

rative Pesticides Analytical Committee), gør det muligt at bestemme mængden af de nævnte urenheder i procent. Samtidig blev taksten for frivillig forhåndskontrol forhøjet fra kr. 150 til kr. 250, eller til samme beløb som for analyse af midlerne i pulverformet tilstand, og samme takst blev fastsat for analyse af fenitrothion.

Kemikaliekontrollen forespurgte landbrugsministeriet, hvorvidt en af landbrugsministeriets giftnævnt truffet bestemmelse om, at et bekæmpelsesmiddel i fareklasse C ikke må opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler, skal forstås således, at ansvarsbestemmelserne er overtrådt, når bekæmpelsesmidler i fareklasse C opbevares på hylder ovenover en frysedisk med levnedsmidler, eller når bekæmpelsesmidler i fareklasse C opbevares på hylder ovenover eller ved siden af hylder med nærings- og nydelsesmidler, samt hvorvidt en af giftnævnet truffet bestemmelse om, at et bekæmpelsesmiddel i fareklasse C skal opbevares utilgængeligt for børn, er overtrådt, når midlet opbevares på hylder i selvbetjeningsbutikker. Landbrugsministeriet meddelte efter stedfunden brevveksling med giftnævnet, at landbrugsministeriet er af den opfattelse, at opbevaring af et bekæmpelsesmiddel i fareklasse C på en hylde lige over en i forretningens åbningstid utillukket frysedisk med fødevarer i almindelighed må anses for at være forkastelig, især hvis publikum har fri adgang til frysedisken og hylde over denne. På den anden side mente landbrugsministeriet ikke, at det kan udelukkes, at anbringelsen af sådanne midler på hylder oven over eller ved siden af hylde med nærings- og nydelsesmidler i visse tilfælde kan være forsvarlig. Forudsætningen herfor må være, at det alle omstændigheder taget i betragtning må anses for usandsynligt, at de pågældende nærings- og nydelsesmidler vil kunne forurennes af bekæmpelsesmidlerne. Ved afgørelsen heraf må der – foruden til hyldernes størrelse og form m.v. – bl.a. tages hensyn til såvel bekæmpelsesmidlerne som næringsmidlerne art og mæng-

de og til emballagens art (papir, glas, blik etc.). For så vidt angår spørgsmålet om bekæmpelsesmidler i fareklasse C, der skal opbevares utilgængeligt for børn, bemærkede landbrugsministeriet, at det afgørende for, om en sådan bestemmelse er overtrådt, må være, om midlerne er anbragt på en sådan måde, at børn under normale forhold ikke kan tilegne sig dem.

Efter ønske fra fabrikanter og importører tiltrådte landbrugsministeriet i 1957, at det ville være tilstrækkeligt i deklarationen på kviksølvholdige midler til afsvampning af korn og frø at angive »alifatisk kviksølvforbindelse« henholdsvis »aromatisk kviksølvforbindelse«, hvilke angivelser ikke er entydige. Statens forsøgsvirksomhed i plantekultur og landbrugsministeriets nomenklaturudvalg anmodede kemikaliekontrollen om at søge den af landbrugsministeriet i 1957 meddelte dispensation fra entydig deklarationspligt på nævnte midler ophævet, idet det oplystes, at erfaringerne, bl.a. i Sverige, har vist, at der er ret stor forskel på de virksomme kviksølvforbindelsers toksisitet, og at det bl.a. af denne grund var ønskeligt, at de kviksølvholdige afsvampningsmidlers indhold fremtidig deklareres på linie med andre bekæmpelsesmidler. Landbrugsministeriets giftnavn anbefalede af samme årsag det fremsatte forslag, som blev tiltrådt af foreningen af fabrikanter og importører af plantebeskyttelsesmidler, hvorfor landbrugsministeriet med en skrivelse af 12. februar 1966 fra 1. jan. 1967 at regne ophævede den tidligere meddelte dispensation, således at partier af kviksølvholdige afsvampningsmidler, der fra nævnte dato bringes på markedet af fabrikanter og importører, skal deklareres i overensstemmelse med § 17, stk. 1, a i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61. Ændringerne blev allerede gennemført i listen over specialmidler anerkendte af statens forsøgsvirksomhed i plantekultur til bekæmpelse af plantesygdomme og skadedyr, gyldig for året 1966.

Den 18. marts 1966 udstedte landbrugsministeriet en tillægsbekendtgørelse, i henhold til hvilken en del nye deklarationsnavne blev optaget i afsnit 2 i listen til § 17 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61, ligesom en del nye stoffer blev optaget i listen over stoffer, som er farlige for bier.

Under henvisning til brevveksling med kemikaliekontrollen vedrørende forholdet mellem bekæmpelsesmiddelovgivningen og medicinallovgivningen for så vidt angår de midler til bekæmpelse af utøj hos husdyr, der er anerkendt som medicinske specialiteter, meddelte landbrugsministeriet efter stedfunden brevveksling med landbrugsministeriets giftnavn, at man ved lejlighed vil søge lov nr. 118 af 3/5-61 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst ændret derhen, at loven ikke omfatter apoteksfremstillede lægemidler optaget i officielle monografisamlinger samt medicinske specialiteter optaget i sundhedsstyrelsens specialitetsregister.

På forespørgsel om, hvorvidt og i hvilket omfang midler til bekæmpelse (forebyggelse) af råd og svamp i tømmer og træværk er omfattet af bekæmpelsesmiddelovgivningens bestemmelser, meddelte landbrugsministeriet, at følgende træbeskyttelsesmidler er omfattet af nævnte lovgivning:

1. Midler, der har opnået anerkendelse af statens skadedyrlaboratorium til bekæmpelse (forebyggelse) af skadedyr i tømmer og træværk.
2. Midler, hvortil der er tilsat et decideret insektbekæmpelsesmiddel.
3. Midler, der har en vis skadedyrbekæmpende virkning, under forudsætning af, at der på etiketten eller på anden måde reklameres med denne virkning, medens midler til bekæmpelse (forebyggelse) af råd og svamp i tømmer og træværk, selv om de har en vis skadedyrbekæmpende virkning, ikke er omfattet af ovennævnte lovgivning, under forudsætning af, at der ikke reklameres med denne virkning, jfr. § 3 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-1961.

Midler til bekæmpelse af plantesygdomme

2 fabriktionspartier af et kviksølvholdigt vådafsvampningsmiddel, som skulle indeholde 2,5 pct. Hg, indeholdt kun 2,06 og 1,9 pct., og 1 fabriktionsparti af et kviksølvholdigt tørtafsvampningsmiddel, som skulle indeholde 1,5 pct. Hg, indeholdt kun 1,09 pct. Fabrikken udtalte, at det af fabrikkens laboratoriejournaler fremgik, at prøverne

på fabrikationstidspunktet lå inden for den indrømmede latitude, hvorfor det var overraskende og på daværende tidspunkt uforklarligt, at analyserne nu gav lavere resultater, at man nu ville foretage en række undersøgelser for at konstatere, om emballagens art eller opbevaringsmåden har indflydelse på præparaternes holdbarhed. Kontrollen udtog nogle flere prøver af de omtalte fabrikationspartier, og disse prøver viste et indhold, som kunne tyde på uensartet blanding, foruden at de var underlødige. Fabrikken svarede, at uensartetheden, som kontrollen nu havde konstateret, måtte formodes at skyldes diffusion gennem den indre emballage, som bestod af polyethylen, og at fabrikken nu ville genindføre hvidblikemballage, som tidligere havde været brugt i en årrække, uden at der havde været problemer med holdbarheden. Landbrugsministeriet anmodede fabrikken om at tilbagekalde de omhandlede fabrikationspartier fra såvel grossister som detailhandlere, og fabrikken meddelte landbrugsministeriet, at alle fabrikationspartier af de omhandlede afsvampningsmidler, som var emballeret i polyethylenposer, nu var tilbagekaldt fra grossister og detailhandlere.

Et selskab havde i 1963 fået meddelt en advarsel, fordi de af kemikaliekontrollen foretagne analyser af et parathionholdigt pulver viste en ekstinktionstigning i 1. time efter sammenblanding i stødpuder pH 10,3 på henholdsvis 0,0022 og 0,0019 skalaenhed pr. mg parathion, medens den af landbrugsministeriet fastlagte analysemetode for bekæmpelsesmidler med indhold af parathion og methylparathion kun tillader en stigning på 0,0010 skalaenhed. Prøver udtaget i 1964 viste sig at have ekstinktionstigninger på 0,0025 til 0,0040. En af kontrollens inspektører, som besøgte den udenlandske fabrik på dennes regning, konstaterede, at der ved oversættelse af en skrivelse fra kemikaliekontrollen var opstået misforståelser ved beregningen af det maksimalt tilladte indhold af urenheder i pulveret på grund af anvendelse af andet apparatur i udlandet end ved kemikaliekontrollen. Det viste sig endvidere, at den råvare, som blev anvendt, var importeret fra Danmark, og at råvaren overholdt renhedsgraden, men at der ved fabrikationen fremkom en omdannelse,

som bevirkede, at det procentiske indhold af urenheder steg. Endvidere blev det klargjort, at indholdet af urenheder steg under lagringen. Fabrikken ville nu undersøge, hvorvidt ændring af fyldstofferne i bekæmpelsesmidlet var skyld i ændring og lagringsændring af urenhedsgraden, og indtil disse undersøgelser var afsluttet, er al eksport til Danmark standset, ligesom de lagre, som endnu fandtes her i landet, blev returneret til fabrikken. Kontrollen indstillede til landbrugsministeriet, at man efter omstændighederne afstod fra at begære tiltale mod importøren, hvilket landbrugsministeriet tiltrådte med tilføjelse, at selskabet udsatte sig for tiltalerejsning, dersom selskabet fremtidig bringer parathion eller parathion-methyl på markedet med for højt indhold af giftige urenheder.

Et selskab havde ikke overholdt de af landbrugsministeriets giftnavn fremsatte krav vedrørende emballering af bekæmpelsesmidler i fareklasse A, idet 2 fabrikationspartier parathion 35 pct. på tilsammen 504×1 liter var aftappet i runde, glatte flasker, hvoraf 6 forefandtes i en foderstofforening og 6 hos en købmand. Selskabet vedtog indenretlig en bøde på 500 kr.

Et middel til bekæmpelse af svampesygdomme og skadedyr på rapsfrø skulle indeholde 64 pct. aldrin og 10 pct. thiram. Et fabrikationsparti, hvoraf der var udleveret ca. 900 pakninger à 250 g, viste sig ved analyse af en pakning at indeholde den deklarerede mængde aldrin, medens thiramindholdet kun lå på 8,8 pct. Selskabet erklærede, at partiet ved fabrikationen kunne have haft et noget højere indhold af thiram, og at selskabet havde stoppet for yderligere udlevering af det pågældende fabrikationsparti. Under disse omstændigheder undlod landbrugsministeriet at foretage yderligere i sagen, idet man dog gav udtryk for, at ministeriet alvorligt måtte misbillige den skete overtrædelse, da selskabet løbende burde have kontrolleret, at den oplagrede vare fortsat indeholdt de på etiketten angivne mængder af virksomme stoffer. Selskabet og kemikaliekontrollen udførte i fællesskab analyser til konstatering af, hvorvidt thiram nedbrydes i midlet, men den første serie analyser gav ikke noget sikkert fingerpeg på en sådan nedbrydning. Senere udtagne prøver af samme fabrikationsparti viste fortsat, at aldrin-

indholdet var prøveholdigt, hvorimod thiramindholdet var meget varierende, idet dette indhold svangede mellem 8,98 og 17,4 pct. Kontrollen meddelte derefter selskabet, at de senere analyser viste, at der ikke havde været foretaget ordentlig blanding af thiramet i midlet.

4 fabrikationspartier af et DDT-holdigt bekæmpelsesmiddel, som skulle indeholde 25 pct. DDT, indeholdt kun fra 21,9 til 22,9 pct. DDT. Fabrikken oplyste, at fabrikkens kontrolanalyser af pågældende fabrikationspartier blev foretaget efter en hydrolysemetode, der var en simplificeret udførelse af den af landbrugsministeriet fastlagte analysemetode, at kontrolanalyserne dengang gav værdier, som lå indenfor den tilladte latitude, og at fabriken ved efterprøvning af metoden nu havde set, at den gav højere resultater end den officielle metode. Landbrugsministeriet anmodede vedkommende politimester om at rejse tiltale mod fabriken og om at søge denne pålagt en bøde på mindst 3000 kr. med tilføjelse, at der ved fastsættelsen af ovennævnte bødestørrelse var taget hensyn til dels omfanget af de underlødige partier, dels den omstændighed, at fabriken kunne have undgået overtrædelserne ved at undlade simplificering af den af landbrugsministeriet fastlagte analysemetode, og at analyse af et fabrikationsparti udført af kemikaliekontrollen som frivillig forhåndskontrol koster 250 kr.

Et selskab havde importeret ca. 200 flasker vækstretarderingsmiddel, hvoraf 50 flasker var anvendt til forsøg, uden at selskabet havde meddelt landbrugsministeriets giftnavn noget herom, og hvoraf resten var solgt til gartnerier, forinden midlet af landbrugsministeriets giftnavn var henført til fareklasse, og forinden nævnet havde godkendt etikette og brugsanvisning for midlet, ligesom midlet, der kun var forsynet med udenlandsk etikette, ikke var anmeldt til kemikaliekontrollen. Der blev rejst tiltale mod selskabet, som indenretlig vedtog en bøde på 500 kr.

Et selskab, som havde opnået landbrugsministeriets tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse X, havde udleveret 1 liter af et sådant middel til en gartner, som urigtigt havde underskrevet en erklæring til selskabet om, at han var i besiddelse af landbrugsministeriets tilladelse

til anvendelse af bekæmpelsesmidler i fareklasse X, således at han end ikke ville have været i stand til at forevise selskabet en indkøbstilladelse udstedt af kemikaliekontrollen. Gartneren havde været i besiddelse af en af sundhedsstyrelsen i medfør af § 4 i lov nr. 34 af 28/2 1931 om gifte udstedt tilladelse til indkøb og forbrug af visse cyanpræparater til rygning af drivhuse, hvilken tilladelse bortfaldt ved gennemførelsen af lov nr. 118 af 3/5-61, og hvilken tilladelse ikke gjaldt det udleverede præparat. 6 forbrugere af bekæmpelsesmidler i fareklasse X havde ikke kvitteret overfor selskabet for modtagelsen af nævnte bekæmpelsesmiddel i fareklasse X, og endelig var enkelte rekvisitionsblanketter ikke underskrevet af forbrugere. Politidirektøren i København blev anmodet om at rejse tiltale mod selskabet og om at søge dette idømt en bøde på 200 kr.; gartneren, som havde leveret den udleverede og endnu ubrudte pakning retur til selskabet, fik fra landbrugsministeriet meddelt en alvorlig misbilligelse med bemærkning, at han i gentagelsestilfælde ville risikere, at der rejses tiltale imod ham; og forbrugerne, som ikke havde kvitteret for modtagelsen af midlet, fik fra landbrugsministeriet meddelt en alvorlig misbilligelse, idet landbrugsministeriet anmodede disse forbrugere om fremtidig nøje at påse, at samtlige de i den dem meddelte tilladelse til køb og anvendelse af bekæmpelsesmidler i fareklasse X fastsatte betingelser for køb og brug af disse midler nøje overholdes.

Midler til bekæmpelse af møl, fluer, utøj m.m.

I medfør af § 11 i lov nr. 118 af 3/5-61 nedlagde landbrugsministeriet forbud mod, at 3 paradiklorbenzolholdige midler blev solgt som mølbekæmpelsesmidler, da de nævnte præparater efter den anbefalede dosering ifølge oplysning fra statens skadedyrlaboratorium i de fleste tilfælde ville være ganske virkningsløse til mølbekæmpelse. 2 af firmaerne anmodede landbrugsministeriet om en frist til at ændre præparaternes dosering og fremsatte forskellige bemærkninger om præparaternes egnethed. Landbrugsministeriet meddelte firmaerne 3 måneders frist til at sælge præparaterne og henviste for så vidt angik præparaternes egnethed

til en fornyet udtalelse indhentet fra statens skadedyrlaboratorium. Paradiklorbenzolholdige præparater må herefter ikke mere forhandles til møl-bekæmpelse.

Et selskab, som fremstillede en insekt- og svampedræbende imprægneringsvædske, der angives at være virksom til bekæmpelse af husbukke, borebiller, orme samt andre insekter, der angriber træværk, havde indrykket en annonce, i hvilken det urigtigt blev angivet, at midlet var anerkendt af statens skadedyrlaboratorium. Selskabet mente at være i god tro, idet etiketten var godkendt af landbrugsministeriets giftnævn, midlet var anmeldt til kemikaliekontrollen, selskabet havde haft flere konsultative samtaler med statens skadedyrlaboratorium, og der var ført en brevveksling mellem landbrugsministeriets giftnævn og statens skadedyrlaboratorium vedrørende andre af selskabets midler. Kemikaliekontrollen måtte holde for, at selskabet ikke kunne være i god tro, *idet* landbrugsministeriets giftnævn ved den lovlige godkendelse af etiketten bl.a. havde tilskrevet selskabet således: »Det fremhæves, at en godkendelse alene har relation til bestemmelserne i §§ 19–21 i fornavnte bekendtgørelse nr. 289 af 25. sept. 1961, men det forudsættes, at bekendtgørelsens øvrige bestemmelser og eventuelle andre i betragtning kommende bestemmelser opfyldes«, *idet* brevvekslingen mellem landbrugsministeriets giftnævn og statens skadedyrlaboratorium drejede sig om præparater, hvor landbrugsministeriets giftnævn havde været i tvivl om, hvor vidt præparaterne i det hele taget indeholdt stoffer, som var virksomme til bekæmpelse af insekter, hvilke midler ikke blev klassificerede, da statens skadedyrlaboratorium udtalte, at midlerne var uden nogen art af insektbekæmpende virkning, *idet* den lovlige anmeldelse til kemikaliekontrollen ingen relation har til midlets biologiske virkning, og *idet* de konsultative samtaler, selskabet havde haft med statens skadedyrlaboratorium, drejede sig om betingelserne for afprøvning med anerkendelse for øje herunder, at en afprøvning ville tage mindst 3 år. Da det må betegnes som en meget grov overtrædelse urigtigt at angive, at et bekæmpelsesmiddel er anerkendt af en statsinstitution, og da selskabet oplyste, at det kun havde solgt for

ca. 1400 kr. af bekæmpelsesmidlet, indstillede kemikaliekontrollen, at der blev rejst tiltale mod selskabet, og at dette søgtes pålagt en bøde på ikke under 500 kr. Selskabet vedtog indenretlig bøden.

En fuglehandler forhandlede et bekæmpelsesmiddel, der angaves at være virksomt til bekæmpelse af møl, myrer, vækkesøj, lus, kakerlakker samt mider på fugle. Midlet, som ikke var blevet klassificeret af landbrugsministeriets giftnævn, og som ikke var anmeldt til kemikaliekontrollen, blev forhandlet i pakninger, således som det var importeret fra udlandet. Fuglehandleren havde importeret 100 pakninger og solgt 10. Under hensyntagen til det ringe salg fandt kemikaliekontrollen det på daværende tidspunkt ufornødent at undersøge, hvad midlet indeholdt til konstatering af, hvorvidt det var rigtigt, at midlet var virksomt til bekæmpelse af de nævnte insekter samt mider på fugle. Da fuglehandleren var fuldt fortrolig med bekæmpelsesmiddelovgivningens regler, idet han tidligere var blevet pålagt en bøde på 100 kr. for salg af et insektpulver til burfugle uden at have opnået landbrugsministeriets giftnævns endelige godkendelse af etiketten og uden at have anmeldt midlet til kemikaliekontrollen, indstillede kemikaliekontrollen, at der blev rejst tiltale mod fuglehandleren, og at denne søgtes pålagt en bøde på mindst 200 kr. Fuglehandleren vedtog indenretlig bøden.

Et bekæmpelsesmiddel i aerosolform mod forskellige insekter forefandt i detailhandelen i pakninger, som ikke var godkendt af landbrugsministeriets giftnævn, idet pakningerne var forsynet med svensk tekst. Importøren forklarede, *at* midlet var identisk med et middel, der af landbrugsministeriets giftnævn var klassificeret med henblik på salg her i landet, *at* den svenske fabrik forhandlede midlet til hele Skandinavien, og at midlet blev fremstillet, emballeret og etiketteret på den svenske fabrik. Der var af og til mellem varerne her til landet fundet pakninger med svenske etiketter, og det kunne f.eks. tænkes, at en arbejder, der står og pakker kartoner ved et samlebånd, måske mangler nogle stykker for at få fyldt en karton, hvorfor han tager de manglende med svenske etiketter uden at tænke over, at de ikke

må komme i kartonen. Da importøren tidligere havde vedtaget bøde for salg af aerosolbeholdere forsynet med en dansk etikette, som ikke var endelig godkendt af landbrugsministeriets giftnavn, indstillede kemikaliekontrollen, at der blev rejst tiltale, og at importøren blev søgt pålagt en passende bøde. Landbrugsministeriet anmodede om, at der under sagen blev nedlagt påstand om idømmelse af en bøde på ikke under 250 kr.

En medhjælper på en gård havde blandet 50 kg thiourinstof i gårdens høavl i den tro, at det var høsalt. Ved henvendelse til en dyrlæge fik gårdbestyreren besked om, at hele høavlen skulle bringes ud og afbrændes, da thiourinstof påvirker drægtige dyrs skjoldbruskkirtler og fostre. Gårdbestyreren havde bestilt 50 kg thiourinstof til bekæmpelse af fluelarver i møddinger, og midlet var blevet leveret af den lokale centralforening i en sæk, som ikke var forsynet med en af landbrugsministeriets giftnavn godkendt etikette med fareklasseangivelse, advarselstekst, brugsanvisning m.v., idet sækken kun var forsynet med et aktieselskabs mærkeseddel, mærket »Tiourinstof«. Den lokale centralforening havde bestilt midlet hos en af Dansk Andelsgødningsforretnings lokalafdelinger, som havde ladet ordren gå videre til D.A.G.s hovedafdeling, som igen havde bestilt varen hos ovennævnte selskab til direkte forsendelse til ovennævnte afdeling af D.A.G., og midlet blev afhentet på købstadens godsbanegård af en vognmand, som kørte midlet direkte ud til gården. Der blev rejst tiltale mod den lokale centralforenings bestyrelsesmedlemmer for overtrædelse af bekæmpelsesmiddelovgivningen, fordi midlet var leveret i en sæk, som ikke var forsynet med en af landbrugsministeriets giftnavn godkendt etikette med fareklasseangivelse, advarselstekst, brugsanvisning m.m., og bestyrelsesmedlemmerne blev ikendt en bøde på 200 kr. Endvidere blev der rejst tiltale mod ovennævnte selskab for samme forhold. Selskabet kunne ikke erkende at have overtrådt bekæmpelsesmiddelovgivningen, idet de 50 kg thiourinstof ikke var solgt som bekæmpelsesmiddel til udryddelse af fluelarver i møddinger men som kemikalium. I § 3 i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 289 af 25. sept. 1961 fastlægges, at bestemmelserne i bekendtgørelsen ikke

kommer til anvendelse på stoffer eller blandinger heraf, som er virksomme som bekæmpelsesmidler og som sælges til andre formål på betingelse af, at stofferne m.v. ikke angives at være virksomme til de af bekendtgørelsen omfattende formål, at det ikke af de ved salget fremkomne oplysninger fremgår, at de agtes anvendt til disse formål, og at der ej heller i øvrigt foreligger omstændigheder, der tyder herpå. Det blev for retten oplyst, at den pågældende leverance af gårdbestyreren er bestilt i den lokale centralforening til bekæmpelse af fluer, at stoffet er nævnt i statens skadedyrlaboratoriums fortegnelse af februar 1964 over fluebekæmpelsesmidler, og at midlet foruden til fluebekæmpelse også anvendes i plastikindustrien, gummiindustrien, fabrikationsvirksomhed indenfor organisk syntese, i fotovirksomhed og af fiskemelsfabrikker, medens det ved vidneafhøring ikke kunne fastslås, hvorvidt midlet af D.A.G.s hovedafdeling var bestilt til fluebekæmpelse, således at retten *ikke* fandt det godtgjort, at der ved ordreafgivelsen er givet udtryk for, at stoffet agtes anvendt til fluebekæmpelse. Retten bemærkede, at thiourinstof efter det oplyste er virksomt til bekæmpelse af fluer og derfor principielt er omfattet af lovens bestemmelser, at D.A.G. ikke anvender thiourinstof til noget andet formål end fluebekæmpelse og ikke har virksomheder af den art, der efter det ovenfor anførte, anvender stoffet til andre formål, og da ordren skulle forsendes direkte til centralforeningen, der efter sit navn fremtræder som en forbrugsforening på landet, findes der ved ordreafgivelsen at have foreligget omstændigheder, der tydede på, at stoffet agtedes anvendt til fluebekæmpelse, hvorefter leveringen ikke findes omfattet af undtagelsesbestemmelserne i bekendtgørelsens § 3. Retten anså det herefter og ved de i øvrigt foreliggende oplysninger bevist, at det tiltalte selskab er skyldig i de i anklageskriftet beskrevne forhold. Som følge af det anførte ville det tiltalte selskab være at anse efter de ovennævnte bestemmelser med en bøde, der fastsattes til 500 kr.

Kontrollen forelagde landbrugsministeriet spørgsmålet om, hvorvidt en fabrikant eller importør må sælge thiourinstof som kemikalium, når det forsynes med en etikette, der bærer påtrykket: »Må ikke udleveres til forbrugere. Kun

til viderefabrikation (ompakning)«, jfr. § 4 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61, idet thiourinstof i en vis udstrækning anvendes til bekæmpelse af fluelarver på møddinger. – Landbrugsministeriet meddelte, at den nævnte angivelse ikke kræves for thiourinstof, der sælges til andre formål end bekæmpelse, såfremt de i bekendtgørelsens § 3 indeholdte betingelser er opfyldt. – Er disse betingelser ikke opfyldt, skal varen deklarereres efter bekendtgørelsens almindelige regler, og kun i tilfælde, hvor varen forhandles mellem importører og fabrikanter eller mellem fabrikanter indbyrdes, fraviges de almindelige regler, bl.a. på betingelse af, at varen forsynes med ovennævnte påtryk. – Sidstnævnte handelsform med fravigelse af de almindelige bestemmelser kan kun benyttes, når varen leveres til en fabrikant, der foretager emballering af stoffet i den til forbrugerne bestemte emballage og forsyner denne med en godkendt etikette. Efter omstændighederne kan den nævnte handelsform også benyttes ved salg en gros til en mellemmand, der foretager videresalg til en sådan fabrikant. – Ved salg til detailhandlere må den nævnte mærkning ikke benyttes, medmindre købereren gør det sandsynligt, at han vil foretage en sådan ompakning og forsyne pakningen med etiketter godkendt af landbrugsministeriets gift-nævn, således at købereren påtager sig det en fabrikant påhvilende ansvar.

Midler til bekæmpelse af varmblodede dyr

Et fabriktionsparti warfarinholdige havregryn som skulle indeholde 0,05 pct. af den virksomme forbindelse, indeholdt kun fra 0,025 til 0,028 pct. Partiet var endvidere grønfarvet til trods for, at landbrugsministeriets gift-nævn i en skrivelse til firmaet havde påbudt, at præparatet tilsættes et holdbart blåfarvende stof i en sådan mængde, at præparatet fremtræder tydeligt blåfarvet. Kontrollen forefandt forskellige steder i landet pakninger, som afveg fra de af landbrugsministeriets gift-nævn godkendte, idet der i analysedeklarationen angaves 0,025 pct. virksomt stof, medens pakningens hoved angav 0,05 pct. virksomt stof. Fabrikanten meddelte, at der i fabriktionsafdelingen måtte være sket en højst beklagelig fejl, idet et par-

ti svage gryn havde fået farve som stærke gryn, hvor efter pakningen havde fundet sted, som om det var stærke gryn. Der blev rejst tiltale mod fabrikanten, som indenretlig vedtog en bøde på 500 kr.

Hos et firma forefandt 4 × 5 kg af et warfarinholdigt koncentrat, hvor den indre pakning, bestående af en plastpose, var uetiketteret, og hvor den etikette, som forefandt på den ydre papemballage, ikke var forsynet med den lovbestemte tekst. Firmaet havde endvidere leveret warfarinholdige bekæmpelsesmidler til giftudlæggere og kommuner på den måde, at kun den ydre papemballage var forsynet med de af landbrugsministeriets gift-nævn til firmaet godkendte etiketter bestående af en forside og en bagside, medens den indre emballage (bestående af 20 × 250 eller 10 × 500 g af bekæmpelsesmidlet) kun var forsynet med bagsideetiketten, således at småpakningerne ikke var forsynet med ordet »Gift« i hvide bogstaver på sort bund. Der blev rejst tiltale mod firmaet, som indenretlig vedtog en bøde på 200 kr.

En mosegrisemajs, som skulle indeholde 0,25 pct. thallium (I) sulfat, indeholdt kun 0,17-0,18 pct. Selskabet havde indkøbt 132,5 kg hos en anden fabrik og meddelte, at selskabet naturligvis herefter alvorligt måtte overveje selv at foretage denne fabrikation. Vedkommende politimester blev anmodet om at rejse tiltale mod selskabet og om at søge selskabet idømt en bøde på 600 kr. Ved indstillingen var der dels taget hensyn til det underlødige partis størrelse og dels til, at analyse af fabriktionspartiet udført af kemikaliekontrollen som frivillig forhåndskontrol koster 115 kr.

3 × 900 g af et præparat til bekæmpelse af mosegrise, som skulle indeholde 2 pct. thallium(I)sulfat indeholdt fra 3,68 til 5,03 pct. Pakningerne indeholdt fugtige, brune, bløde, meget ildelugtende majs-korn. Blikdåserne var rustne, og bruttovægten var kun 680 g, 882 g og 698 g. Fabrikanten kan ikke have blandet thallium(I)sulfatopløsningen og det knuste majs med tilstrækkelig omhyggelighed, og han må have påfyldt blikdåserne midlet, forinden det var tørt. Vedkommende politimester blev anmodet om at rejse tiltale mod fabrikanten og om at søge ham idømt en bøde på 200 kr. Kemikaliekontrollen foreholdt fabrikanten,

at han i gentagelsestilfælde ville udsætte sig for, at politimesteren blev anmodet om ved dom at søge ham frakendt rettigheden til fremstilling af bekæmpelsesmidler.

En fabrikant havde undladt at efterkomme den af landbrugsministeriets giftnævn krævede farvning af et thallium(I)sulfatholdigt middel til bekæmpelse af rotter på korn- og foderstoflagre og et thallium(I)sulfatholdigt muldvarpe-middel med et holdbart blåt farvestof i en sådan mængde, at tilsætningen giver samme farvestyrke og har samme holdbarhed som en 0,2 pct. opløsning i vand af Acilan türkisblau, idet fabrikanten havde benyttet et farvestof, som ikke går i opløsning i vand, idet det bundfælder sig ved henstand, således at thallium(I)sulfatopløsningerne står som en farveløs vædske ovenover de bundfældede farvekrystaller. Et fabrikationsparti af rottebekæmpelsesmidlet, som skulle indeholde 0,25 pct. thallium(I)sulfat, indeholdt 0,36 pct., og 3 partier muldvarpegift, som skulle indeholde 2 pct. thallium(I)sulfat, indeholdt kun 1,77, 1,60 og 1,62 pct., medens et fabrikationsparti indeholdt 2,89 pct. Vedkommende politimester blev anmodet om at rejse tiltale mod fabrikanten og om at søge ham idømt en bøde på 500 kr.

En fabrikant, som fremstillede et Antu-pulver, anførte – i strid med de virkelige forhold – på etiketten: »Antu-pulver er af indenrigsministeriet anerkendt til bekæmpelse af rotter i sommerhalvåret« og anførte – i strid med de virkelige forhold – i en reklamebrochure: »Vort Antu-pulver 5 pct., der er anerkendt af indenrigsministeriet...«. Fabrikanten erklærede at have handlet i god tro grundet på forhandlinger med landbrugsministeriets giftnævn og kemikaliekontrollen angående etiketten og grundet på en fra statens skadedyrlaboratorium modtaget skrivelse, i hvilken meddeltes, at en anden fabrikants Antu-pulver endnu ikke var anerkendt, men at anerkendelsens ordlyd antagelig ville blive: X-Antu-pulver er af indenrigsministeriet anerkendt til bekæmpelse af rotter i sommerhalvåret«. Kontrollen kunne ikke godtage, at fabrikanten var i god tro, idet fabrikanten tidligere havde fået rottebekæmpelsesmidler afprøvet og anerkendt af indenrigsministeriet, således at fabrikanten var fuldt fortrolig med,

hvorledes en anerkendelse udstedes, idet indenrigsministeriets konsulent i rottesager, forstanderen for statens skadedyrlaboratorium, i sagens anledning udtalte, at afprøvningen af det omhandlede middel havde givet så dårlige resultater, at midlet ikke ville kunne indstilles til indenrigsministeriet til anerkendelse, idet landbrugsministeriets giftnævn ved godkendelsen af etiketten til midlet havde taget det sædvanlige forbehold, at godkendelsen alene havde relation til §§ 19–21 i bekendtgørelse nr. 289 af 25. sept. 1961, og idet fabrikanten var fuldt fortrolig med, at en anmeldelse af midlet til kemikaliekontrollen ingen relation har til den biologiske virkning af midlet. Da det må betegnes som en meget grov overtrædelse urigtigt at anføre, at et middel er anerkendt af indenrigsministeriet, til og med da der ved den lovbefalede kommunale rotteudryddelse kun må anvendes midler, som er anerkendt af indenrigsministeriet, og da fabrikanten i 1964 var pålagt en bøde på 300 kr. for salg af et warfarinholdigt musebekæmpelsesmiddel uden at have indhentet landbrugsministeriets giftnavns godkendelse af etikette og brugsanvisning, indstillede kontrollen, at der blev rejst tiltale mod fabrikanten, og at denne søges ikendt en bøde på 600 kr. Fabrikanten blev pålagt nævnte bøde.

Af en avisnotits fremgik det, at et firma, som var kemikaliekontrollen ubekendt, havde fået overdraget udrydningsarbejde af rotter og muldvarpe i en kommune. Det viste sig, at firmaet endnu ikke fremstillede egne bekæmpelsesmidler, men firmaet havde udleveret bekæmpelsesmidler til omtalte kommuner uden at have landbrugsministeriets tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse A (og B), og firmaet var ikke i besiddelse af noget giftskab men opbevarede sit lager af bekæmpelsesmidler i fareklasserne A og B i sin bil. Firmaet erklærede at have handlet i god tro. Kontrollen anmodede Københavns sundhedspoliti om at rejse tiltale og om at søge sagen afgjort med en passende bøde. Firmaet blev idømt en bøde på 300 kr., herunder 250 kr. for overtrædelse af bekæmpelsesmiddeloven.

Landsudvalget for rottebekæmpelse vedtog den 25. maj 1965 at søge indført forbud mod salg og fordeling af warfarin-ædgift til rottebekæmpelse

i pakningsstørrelser under 250 g, idet udlægning af mindre mængder end nævnte måtte anses for virkningsløs, idet een rotte æder 30–40 g om dagen og skal optage giften mindst 5 dage i træk for at dø. Det mentes yderligere, at udlægning af for små mængder kan medvirke til resistensdannelse gennem selektion, derved at kun svage individer når at optage så meget af giften, at de dræbes. Indenrigsministeriets konsulenter i rottesager henstillede under hensyn til det anførte, at der snarest blev nedlagt forbud mod salg af anerkendte warfarin-ædegifte i mindre pakninger end pakninger på 250 g, jfr. § 39 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9–61. I denne anledning nedlagde landbrugsministeriet den 30. sept. 1965 efter indstilling fra indenrigsministeriet i medfør af den nævnte bestemmelse samt princippet i § 11 i lov nr. 118 af 3/5–61 forbud mod salg (fordeling) af warfarin-ædegift til bekæmpelse af rotter i mindre pakningsstørrelser end 250 g. Dette forbud gjaldt ikke de hos forhandlerne værende pakninger i mindre størrelser, og statens skadedyrlaboratorium blev bemyndiget til på nærmere vilkår at meddele fabrikanter og importører dispensation fra forbudet, for så vidt angik allerede færdigpakkede varer, samt at tillade, at forhåndenværende emballage til mindre pakninger end pakningsstørrelser på 250 g af fabrikanter og importører benyttedes i en passende overgangsperiode.

Detailhandelens salg af bekæmpelsesmidler

En købmand, som ved et tidligere besøg ikke havde fornyet sin tidligere tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasserne A og B, men som ikke havde noget lager, fik besked om at søge ny tilladelse. Købmanden, som fortsat ikke havde fornyet sin tilladelse til forhandling, havde nu ikke blot lager men havde tillige brudte pakninger, idet der forefandt en 25 liters pakning 35 pct. parathion, som brutto kun vejede 17,5 kg, og en 100 kg's pakning natriumklorat, nu kun indeholdende ca. 70 kg. Købmanden forklarede, at den brudte pakning parathion tilhørte en traktor-entreprenør, som ikke havde haft brug for resten, hvorfor han havde afleveret dunken til købmanden til senere brug, og at natriumkloratet, som

manglede i pakningen, var udleveret i plastposer og kun mærket »natriumklorat«. Da en forhandler af bekæmpelsesmidler kun må være i besiddelse af hele og ubrudte pakninger, således som disse er modtaget fra fabrikant eller importør, da landbrugsministeriets giftnævn ikke tillader anvendelsen af plastposer til natriumklorat, og da sådan emballage heller ikke er tilladt til justitsministeriets bekendtgørelse om transport, opbevaring, forhandling og anvendelse af klorater, indstilledes det, at der blev rejst tiltale mod købmanden med påstand om ikendelse af en bøde på ikke under 500 kr., hvilken bøde købmanden blev idømt.

En brugsforening, som var forelagt en bøde på 50 kr., fordi et bekæmpelsesmiddel i fareklasse B opbevarede ovenpå giftskabet, fordi tilladelsen til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasserne A og B ikke var opslået på den indvendige side af døren til giftskabet, og fordi lageret af bekæmpelsesmidler i fareklasse A ikke var forsynet med forhandlerens navn og forretningsadresse, anmodede landbrugsministeriet om, at bøden måtte blive slettet, idet B-midlet var anbragt ovenpå skabet af en lærling, som ikke kendte bestemmelserne, idet tilladelsen til forhandling lå i bunden af skabet, og idet brugsforeningens navn blev sat på A-midlerne, når de blev udleveret. Politimesteren kunne ikke anbefale, at bøden blev slettet. Landbrugsministeriet meddelte brugsforeningen, at politimesteren havde tilsendt brugsforeningen såvel et særtryk af bekendtgørelsen som et særtryk af landbrugsministeriets cirkulære til forhandlerne af nævnte midler, hvoraf reglerne for handel med og opbevaring af midlerne klart fremgik herunder, at forhandleren ved salg (udlevering) af bekæmpelsesmidler kun må benytte medhjælpere, som er behørigt instrueret om de gældende forskrifter, og at detailpakningerne straks, når forsendesesemballagen brydes, skal forsynes med forhandlerens navn og forretningsadresse. Brugsforeningen vedtog derefter bøden.

I en foderstofforretnings giftskab opbevarede 1/1 flaske thalliumsulfatholdig rottebekæmpelsesmiddel etiketteret med en brun klæbestrimmel med blækantegning »Rottegift« klistret oven på en etikette fra F.D.B. med ordene »Forsigtig – Farlig«

i hvid skrift på sort bund og med ordene »Bør ikke omhældes på flasker eller andre beholdere, der almindeligvis anvendes til drikkevarer« i sort skrift på rød bund. Rottgiften var udleveret til foderstofforretningen af en giftudlægger, som havde overtrådt de for fabrikanter gældende regler om, at et middel ikke må bringes på markedet, førend det er klassificeret af landbrugsministeriets giftnavn, og nævnet har godkendt en etikette til midlet, ligesom giftudlæggeren ikke havde opnået landbrugsministeriets tilladelse til salg (fordeling) af bekæmpelsesmidler i fareklasse A. Giftudlæggeren, som havde omhældt bekæmpelsesmidlet fra en originalpakning, som var forsynet med en af landbrugsministeriets giftnavn godkendt etikette, kunne ikke erkende at have overtrådt de for fabrikanter gældende regler. Landbrugsministeriet anmodede politimesteren om at rejse tiltale mod giftudlæggeren, fordi han uden tilladelse fra landbrugsministeriet havde solgt (udleveret) et bekæmpelsesmiddel på anden måde end i den ubrudte originalpakning, i hvilken bekæmpelsesmidlet var modtaget fra fabrikanten, mod foderstofforretningen for at have opbevaret omtalte flaske i sit giftskab, og om under sagen at nedlægge påstand om idømmelse af bøder på ikke under 200 kr. Grundet på giftudlæggerens økonomiske forhold nedsattes begge bøderne til 150 kr. Giftudlæggeren vedtog bøden, medens foderstofforretningen blev ikendt den.

I en foderstofforening forefandtes forskellige brudte pakninger af bekæmpelsesmidler i fareklasse C, og da bestyreren ikke var tilstede ved kontrollens besøg, anmodede kontrollen politimesteren om at få sagen belyst ved optagelse af politirapport. Bestyreren udtalte til rapporten, at det ikke ville være muligt for ham at drive en foderstofforretning, såfremt han ikke måtte benytte de bekæmpelsesmidler, som findes i handelen, at midlerne bliver benyttet bl.a. til bekæmpelse af skadedyr, der indkommer sammen med korn til behandling, samt at han ved rettens bistand ville anmode om, at der gives retningslinier for, hvordan han skal foretage opbevaring af de anbrudte pakninger, der benyttes i virksomheden. Kontrollen bemærkede, at de retningslinier, som skal følges ved pakninger, som benyttes af forhandlere

til erhvervsmæssig bekæmpelse for andre, fremgår af § 10, stk. 2 sidste sætning i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61: »Såfremt personer eller virksomheder, der erhvervsmæssigt udfører bekæmpelse for andre, tillige forhandler bekæmpelsesmidler, gælder bestemmelsen (d.v.s. bestemmelsen om, at åbne originalpakninger af bekæmpelsesmidler ikke må forefindes i forhandlerne forretningslokaler, lagerlokaler og lign.) dog for de lokaler, hvorfra midlerne forhandles, og hvori midler, der er bestemt til forhandling opbevares«, at man fra kontrollens side var af den opfattelse, at man ikke skulle lægge alt for stor vægt på bestyrerens udtalelse om bekæmpelse for andre, når lige undtages et middel til bekæmpelse af skadedyr i kornbeholdninger, idet de andre brudte pakninger var midler, som ikke kan anvendes mod kornskadedyr f.eks. et puddermiddel til lagerkartofler, et jorddesinfektionsmiddel, et løgafsvampningsmiddel, og endelig et middel, som ifølge landbrugsministeriets giftnavns bestemmelser ikke må anvendes i kornlagre etc. Endelig henviste kontrollen til, at bekæmpelsesmidler i brudte pakninger af forbrugerne kun må opbevares i den originale pakning (beholder), hvori midlet er indkøbt, og at 2 $\frac{3}{4}$ kg af kornskadedyrmidlet blev opbevaret i en brun pose, som kun var forsynet med en kundes navn og midlets navn skrevet med blæk. Foderstofforretningen havde tidligere vedtaget en bøde på 200 kr. for forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasserne A og B uden at have giftskab og tilladelse til forhandling af sådanne midler, og kontrollen indstillede, at sagen blev søgt afgjort med en bøde på 500 kr. Formanden for bestyrelsen vedtog en bøde på 200 kr., og bestyreren blev idømt en bøde på 300 kr.

Hos en materialist forefandtes thiourinstof à 1 kg, som var forsynet med materialistens egen etikette med blækantegning »Thiourinstof«. Materialisten havde solgt 3 kg til kunder, som i et landbrugsblad havde læst, at thiourinstof var godt til at vande møddinger med mod fluelarver. Materialisten kunne ikke erkende at have overtrådt bekæmpelsesmiddeloven, da han havde købt thiourinstoffet som kemikalium, og da han havde solgt thiourinstoffet som kemikalium og ikke som bekæmpelsesmiddel. Landbrugsministeriet kunne

ikke anerkende det af materialisten til politirapport anførte om, at salget ikke er omfattet af lovgivningens bestemmelser og henviste til § 3 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61. Der blev rejst tiltale mod materialisten, som vedtog en bøde på 200 kr.

En brændselshandler, som havde indkøbt natriumklorat som kemikalium, udleverede dette i løs vægt til forbrugere, idet blikdåserne blev forsynet med en etikette, som overholdt bestemmelserne i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 264 af 30/9-1953 om transport, opbevaring, forhandling og anvendelse af klorater, hvilke etiketter kunne anvendes til natriumklorat til bekæmpelse af ukrudt, forinden natriumklorat ved udstedelsen af bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61 blev slettet af listen til § 2, således at natriumklorat som bekæmpelsesmiddel skal forsynes med en af landbrugsministeriets giftnævn godkendt etikette og brugsanvisning. Brændselshandleren ønskede ikke at vedtage et bødeforlæg og blev ved Københavns byret idømt en bøde på 200 kr.

På et apotek forefandtes 1 pakning thallium(I)-sulfat opløsning til bekæmpelse af muldvarpe og en pakning kviksølvholdigt bekæmpelsesmiddel mod skurv på frugttræer, hvilke pakninger var forsynet med etiketter i sin tid godkendt af indenrigsministeriet i medfør af den nu ophævede giftlovgivning. Pakningerne var tillige i anbrud, idet det førstnævnte præparat formentlig var anvendt til privat brug, og det andet var udlånt til stedets læge, som havde anvendt det i sin have. Kontrollen indberettede sagen til sundhedsstyrelsen med bemærkning, at opbevaring af de brudte pakninger ville have været en overtrædelse af den nu ophævede giftlovgivning og ville have givet anledning til tiltalerejsning, ligesom opbevaringen tillige var en overtrædelse af bekæmpelsesmiddelovgivningen, dels fordi pakningerne ikke var forsynet med fareklasseangivelse og en af landbrugsministeriets giftnævn godkendt etikette og brugsanvisning, dels fordi pakningerne ikke var hele og ubrudte, og dels fordi et bekæmpelsesmiddel hørende til fareklasse A (thallium(I)sulfatopløsningen til muldvarpebekæmpelse) kun må benyttes i privathaver på betingelse af, at bekæmpelsesarbejdet udføres af personer, der erhvervsmæssigt

udfører bekæmpelse, eller af medhjælpere hos sådanne personer. Sundhedsstyrelsen tilstillede efter endt gennemsyn kemikaliekontrollen sagen med bemærkning, at sundhedsstyrelsen ville være enig i, at sagen fremsendtes til politiet til foranstaltning efter de af kontrollen nævnte bestemmelser i bekæmpelsesmiddelovgivningen. Kontrollen meddelte politimesteren, at der var fast praksis for, at købmænd, farvehandlere, materialister og brugsforeninger blev pålagt bøder på mindst 200 kr., når der forefandtes en brudt pakning af et bekæmpelsesmiddel i fareklasse A og mindst 100 kr. for et bekæmpelsesmiddel i fareklasse B, og apotekeren vedtog et bødeforlæg på 200 kr.

Hos en materialhandler og fabrikant konstateredes en lang række overtrædelser af bekæmpelsesmiddelovgivningen og giftlovgivningen. Natriumklorat blev udleveret i papirpose, forsynet med en af landbrugsministeriets giftnævn godkendt etikette og brugsanvisning, inden i hvilken ydre emballage forefandtes en indre emballage af plast, således at midlet blev udleveret i emballage, som ikke var godkendt af landbrugsministeriets giftnævn, og som tillige var i strid med bestemmelserne i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 264 af 30/9-63 om transport, opbevaring, forhandling og anvendelse af klorater. Fabrikanten havde indkøbt thiourinstof som kemikalium og havde anvendt det ved erhvervsmæssig bekæmpelse for andre af fluelarver på møddinger, forinden kemikaliet af landbrugsministeriets giftnævn var henført til fareklasse, og forinden landbrugsministeriets giftnævn havde godkendt en etikette og brugsanvisning til midlet. Når fabrikanten erhvervsmæssigt benyttede et thallium(I)sulfatholdigt bekæmpelsesmiddel, overhældte han midlet på en plastdunk, som i fremhævet skrift i materialet havde følgende tekst: »Tørsleffs Grüneberg Eddike 5 liter«, hvilken dunk på 3 sider af fabrikanten var forsynet med sortkridt antegning »Thalliumsulfat«. Sæbesten og kloramin B forefandtes påfyldt plastposer, som tilmed ikke var etiketteret. Kloressens forefandtes påfyldt flasker, der normalt anvendes i husholdningen, til drikkevarer og til midler til brug ved madlavning (glatte, runde, grønne). Etiketterne til sundhedsfarlige stoffer opfyldte ikke de lovfalede krav. Der

blev rejst tiltale med påstand om idømmelse af en bøde på ikke under 600 kr., hvilken bøde materialhandleren blev idømt. Under retsmødet fremhævede materialhandleren, at han ikke kunne indse, hvorfor han ikke måtte forhandle sundhedsfarlige stoffer i ovennævnte flasketype, da landbrugsministeriets giftnævn tillod, at bekæmpelsesmidler i fareklasse C med indhold af sundhedsfarlige stoffer blev forhandlet i sådanne flasker til trods for, at bekæmpelsesmidlerne tillige indeholdt andre stoffer, som var optaget i giftlovgivningens lister over sundhedsfarlige stoffer. Domstolen henstillede derfor til anklagemyndigheden, at anklagepunktet vedrørende kloressens i glatte flasker blev frafaldet, hvilket anklagemyndigheden tiltrådte. I sagens anledning indstillede kemikaliekontrollen til sundhedsstyrelsen, at der afholdes et møde mellem indenrigsministeriet, sundhedsstyrelsen, landbrugsministeriet, landbrugsministeriets giftnævn og kemikaliekontrollen til drøftelse af forholdet vedrørende emballage til sundhedsfarlige stoffer og emballage til bekæmpelsesmidler i »Fareklasse C«, hvilken indstilling blev tiltrådt af alle parter.

Nogle frøfirmaer, som forhandlede bejdsset frø i plastposer, havde forsynet disse med ordene »Fareklasse B« og »Gift«, og sådanne poser forefandt bl.a. i detailhandlers giftskab. Kontrollen forelagde spørgsmålet for landbrugsministeriets giftnævn, som udtalte, at den omhandlede anvendelse af fareklasssemærker efter nævnets opfattelse var i strid med bestemmelserne i § 9 i lov nr. 118 af 3/5-61, og at opbevaring af frøposerne i detailhandlernes giftskabe var i strid med bestemmelserne i § 22 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9-61. Efter optagelse af rapport fremsendte kontrollen sagerne til landbrugsministeriet, som anmodede kemikaliekontrollen om at underrette firmaer, der foretager bejdsning af frø, som derefter detailpakkes, om, at poserne ikke skal forsynes med påtrykket »Gift« og angivelse af fareklasse, ligesom landbrugsministeriet anmodede kemikaliekontrollen om at henstille til de pågældende firmaer at meddele forhandlerne, at poserne ikke skal anbringes i giftskab.

En giftudlægger, som ikke havde opnået land-

brugsministeriets tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse A, havde til beboere i kommunen solgt Castrix musekorn og udleveret Mortalin giftvand, hvilket thallium(I)sulfatholdige bekæmpelsesmiddel endog var blevet udleveret i flasker, som beboerne selv kom med. Kontrollen anmodede politimesteren om at rejse tiltale og søge sagen afgjort efter politimesterens skøn. Giftudlæggeren vedtog en bøde på 80 kr.

I en korn- og foderstofforretning forefandt 10 liter af et bekæmpelsesmiddel i fareklasse A, som ikke var forsynet med den af landbrugsministeriets giftnævn til importøren godkendte etikette og brugsanvisning. På dunken var malet præparatets navn, »Fareklasse A«, »Stærk gift« og et barnligt udført måneansigt, som skulle forestille at være dødningehovedmærket. Foderstofforretningen havde fået dunken leveret fra et selskab, men det kunne ikke oplyses til politirapport, hvor den godkendte etikette var blevet erstattet af den nævnte påmaling af beholderen. Da ansvaret for, at bekæmpelsesmidlerne er rigtigt etiketteret, påhviler samtlige handelsled, indstillede kemikaliekontrollen til landbrugsministeriet, at der blev rejst tiltale mod foderstofforretningen. Under de foreliggende omstændigheder fandt landbrugsministeriet ikke anledning til at foretage yderligere i sagen, men landbrugsministeriet henlede foderstofforretningens opmærksomhed på, at overtrædelse af de for sådanne bekæmpelsesmidler, der er overordentlig farlige giftstoffer, fastsatte bestemmelser, af landbrugsministeriet betragtes som særdeles alvorlige, og at man i gentagelsestilfælde forbeholder sig at anmode politimesteren om at rejse tiltale mod foderstofforretningen. Landbrugsministeriet pålagde foderstofforretningen fremtidig nøje at overholde de regler, der er fastsat for fremstilling og salg af disse bekæmpelsesmidler, og meddelte foderstofforretningen, at landbrugsministeriet havde anmodet kemikaliekontrollen om – såfremt foderstofforretningen ikke erklærede sig indforstået med destruktion af den omtalte pakning – at anmode politimesteren om at søge beholderen med indhold konfiskeret ved dom i medfør af borgerlig straffelovs § 77. Samtidig gjorde landbrugsministeriet importøren

af midlet opmærksom på, at etiketten på et bekæmpelsesmiddel skal være således fastgjort, at den normalt vil blive siddende, indtil midlet er opbrugt.

Ansvarsbestemmelserne

Et mosebrug anmeldte til en politimester, at der på mosebrugets arealer på en strækning af ca. 200 m beliggende umiddelbart ved en kommunevej i en bevoksning med ca. 2–3 m høje birketræer m.m. var henkastet hundredevis af tom emballage à 1–5 og 10 liter, som havde indeholdt bekæmpelsesmidler i fareklasserne A, B og C. En sprøjtecentral erkendte til rapport, at sprøjtecentralen gennem de sidste 1–2 år havde henkastet den tomme emballage på det omtalte sted. Emballagen var forsynet med den af landbrugsministeriets giftnævn til vedkommende bekæmpelsesmidler godkendte etikette, på hvilke f. eks. var anført: »Overtrædelse af følgende ifølge lov fastsatte forskrifter kan medføre straf. Skal opbevares utilgængeligt for børn... Tømt emballage skal nedgraves«. Kontrollen indstillede, at der blev rejst tiltale mod sprøjtecentralen, og at denne søgtes pålagt en passende bøde. Landbrugsministeriet meddelte politimesteren, at det omhandlede forhold måtte betragtes som en meget alvorlig overtrædelse og henstillede, at der blev nedlagt påstand om idømmelse af en bøde på ikke under 500 kr. Sprøjtecentralen vedtog en bøde på 700 kr. herunder for overtrædelse af naturfredningsloven.

En gårdejer opbevarede sin beholdning af bekæmpelsesmidler, herunder bekæmpelsesmidler i fareklasse A, sammen med andre giftige eller farlige stoffer i et med hylder forsynet rum (fast skab, lavet ind i væggen) af almindelig dørs størrelse i stalden. Døren var lukket med en slå, men var ikke låset. Opbevaringen blev kontrolleret af politiet, efter at en af gårdejerens tidligere medhjælpere havde berøvet sig livet ved indtagelse af Blandan, som medhjælperen dog ikke havde forskaffet sig fra gårdejerens beholdning, og politiet forespurgte, hvorvidt gårdejeren havde opbevaret sine bekæmpelsesmidler på forsvarlig måde. Kontrollen udtalte, at forbrugere skal opbevare bekæmpelsesmidlerne i overensstemmelse med bestem-

melserne i § 31, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 289 af 25/9–61, og at kontrollen var af den opfattelse, at der, som bekendtgørelsen er affattet, ikke kan kræves, at gårdejeren skal have sit ovennævnte skab aflåset med hængelås. Skabet var forsynet med kramper til hængelås. Landbrugsministeriet kunne tiltræde kontrollens opfattelse og måtte for sit vedkommende nære betænkelighed ved på det foreliggende grundlag at karakterisere gårdejerens opbevaringsmåde som uforsvarlig.

Lov om gifte og sundhedsfarlige stoffer

Det har fortsat vist sig vanskeligt at få bestemmelserne om den lovbestemte etikettering og emballering af petroleum overholdt. – Et oliefirma, som i marts 1965 var blevet idømt en bøde på 500 kr., fordi firmaets petroleumsdunke ikke var forsynet med etiketter, havde ladet de lovbestemte etiketter fremstille, men etiketterne faldt af under transporten til kunderne, fordi den anvendte lim ikke bandt på dunkene. Oliefirmaet blev påny idømt en bøde på 500 kr. – Ved besøg på forskellige depoter, som havde lager af petroleum, konstateredes det, at depoterne ret ofte undlod etikettering af petroleumsdunkene. Da det viste sig, at depoterne ikke ejedes af olieselskabet, meddelte indenrigsministeriet olieselskabet, hvilke overtrædelser kemikaliekontrollen havde konstateret, og anmodede selskabet om at instruere samtlige sine depotbestyrere om, at giftlovgivningens regler i fremtiden nøje overholdes. Depotbestyrere, som fortsat ikke etiketterer petroleumsdunkene til trods for, at de erkender at have modtaget selskabets rundskrivelse, er blevet pålagt bøder. – Hos en købmand konstateredes det, at kun få petroleumsdunke var forsynet med etiketter. Ved besøg hos selskabet, som havde leveret dunkene, udtalte lagerforvalteren, at han sørgede for etiketteringen, idet etiketter blev sat på dunkene, når kunderne forlangte det, og når der iøvrigt var tid til det. Kontrollen anmodede politiet om at rejse tiltale mod selskabet. – Det er ganske almindeligt, at detailhandlere aftapper petroleum på plastdunke, som tidligere har været anvendt til eddike, på hvilke dunke der med fremhævet skrift i plasten er angivet, at dunken indeholder eddike, idet

fabrikatets navn også anføres. Endvidere er det ganske almindeligt, at detailhandlere opkøber engangs-plastdunke, som har været anvendt på ostemejerierne, hvilke dunke har indeholdt osteløbe, og som derpå af detailhandlerne anvendes til petroleum. Kemikaliekontrollen henleder politimestrenes opmærksomhed på, at der kræves dispensation fra bestemmelserne i § 4 i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 44 af 27. februar 1937 om opbevaring og transport af brandfarlige vædsker, dersom opbevaring og forhandling af petroleum finder sted i plastemballage, at emballagen skal være afprøvet af statsprøveanstalten, og at den skal være forsynet med påskrift: »Godkendt af justitsministeriet til væsker i klasse II under nr. liter. Må ikke anvendes til benzin«, ligesom dunkene skal være forsynet med fremstillingsmåned og -år. – Der pålægges sædvanligvis bøder på 200 kr. eller derover, når petroleum forefindes påfyldt flasker eller dunke, der normalt anvendes i husholdningen til drikkevarer eller til midler til brug ved madlavning, eller når petroleum forefindes påfyldt plastemballage, som ikke er godkendt af justitsministeriet.

Et firma, som havde fået meddelt en advarsel bl.a. fordi firmaets etikette til cellulosefortynder kun overholdt hidtil gældende bestemmelser, hævdede, at firmaet efter at have modtaget advarslen kun havde udleveret sådanne flasker til een kunde, og at det var sket af en fejltagelse. Kemikaliekontrollen forefandt imidlertid sådanne flasker hos 5 andre af firmaets kunder, og firmaet vedtog en bøde på 200 kr.

En farve- og lakfabrik, som forhandlede zincofluat i plastposer, og som ikke etiketterede zincofluat, terpentin, salmiakspiritus, fortyndere og hærdere med de lovbestemte etiketter, vedtog en bøde på 1000 kr. Firmaet havde i 1963 vedtaget en bøde på 300 kr. for lignende overtrædelser.

Et firma forhandlede acetone og terpentin i flasker, som normalt anvendes i husholdningen til brug ved madlavning (farveløse, ovale, glatte). I bunden af flaskerne anførtes, at det drejede sig om 100 ml flasker, men flaskerne indeholdt 125 ml acetone eller terpentin. Medens acetone, i mængder over 100 ml, ikke må forhandles i sådanne flasker, må terpentin uanset mængden ikke

forhandles i dem. Da flaskerne var modtaget ved overtagelsen af firmaet fra den forrige indehaver, tiltrådte kemikaliekontrollen efter konference med politimesteren, at sagen blev afsluttet med et bødeforlæg på 100 kr.

Et selskab, som i 1965 vedtog en bøde på 200 kr., fordi en ovnrenser med indhold af natriumhydroxid ikke var etiketteret lovformeligt, og desuden forhandlede i plasttube, som ikke opfyldte lovgivningens krav om stærk emballage, fortsatte med at forhandle midlet. Selskabet forklarede, at de af kemikaliekontrollen i et stormagasin forefundne 11 tuber var taget retur fra et sanatorium, som havde fået godtgjort det beløb, som sanatoriet havde givet for tuberne, således at selskabet ikke havde haft nogen økonomisk vinding af salget til stormagasinet. Kontrollen bemærkede her til, at nævnte forhold ikke bevirkede, at overtrædelserne af giflovgivningens bestemmelser var mindre, og selskabet vedtog en bøde på 300 kr.

Samme selskab vedtog en bøde på 200 kr., fordi der hos en købmand forefandt 6×100 g tetraklorkulstof påfyldt flasker, der normalt anvendes i husholdningen til medicin (brune, glatte flasker med sort bakelitskruelåg), hvilke flasker selskabet havde påfyldt i lønarbejde for et andet selskab, idet flaskerne var forsynet med sidstnævnte selskabs etiketter.

I 1963 anmodede kemikaliekontrollen skriftligt en fabrik om at standse salget af et rensmiddel, som ikke var lovformeligt etiketteret og emballeret, og i 1964 anmodede kemikaliekontrollen samme fabrik skriftligt om ikke at forhandle oxalsyre og syresalt i sådanne brune, glatte glas med plastlåg, som på apoteker anvendes til udlevering af medicin. I 1965 forefandt i et stormagasin en af fabriken fremstillet pletfjerner (med indhold af tetraklorkulstof), som var påfyldt flasker, der normalt anvendes i husholdningen til medicin (glatte, ovale, farveløse med skruelåg). Endvidere forefandt kemikaliekontrollen hos farvehandlere fabrikkens kedelstensfjerner (med indhold af myresyre) i plastflasker med skruelåg, i hvilke skruelåg kedelstensfjernereren havde ætset hul, ligesom plastflaskerne ikke var af tilstrækkeligt stærkt materiale og var glatte, samt fabrikkens emailrenser (med indhold af natriumhydroxid) og rust- og

kalkfjerner (med indhold af fosforsyre) påfyldt flasker, der normalt anvendes i husholdningen til brug ved madlavning og til medicin (runde, glatte, farveløse glas med metalskruelåg). Kontrollen henledte politimesterens opmærksomhed på, at der ikke er noget som helst besvær forbundet med fremskaffelse af glasemballage til sundhedsfarlige stoffer, som opfylder giftlovgivningens krav, idet der både findes runde riflede, som sekskantede flasker med 3 glatte og 3 riflede sider, hvilke kan fås såvel i farveløst som i brunt glas, og kontrollen anmodede om, at sagen blev søgt afgjort med en passende bøde. Fabrikanten vedtog en bøde på 1000 kr.

Et selskab fremstillede og forhandlede et præparat med indhold af ammoniumbifluorid til kemisk glasrensning af rå- og monierglas. Selskabet havde ikke anmeldt til arbejdstilsynet, at selskabet fremstillede gifte. Selskabet havde udleveret midlet til firmaer og personer, som ikke var berettiget til at modtage gifte. Selskabet havde ikke etiketteret midlet i henhold til giftlovgivningens bestemmelser. Selskabet havde også overtrådt hidtil gældende bestemmelser og havde først ved afgivelsen af ordre på ammoniumbifluorid i juni måned 1965 fået kendskab til giftlovgivningens bestemmelser. Selskabet ansøgte indenrigsministeriet om dispensation fra de i bekendtgørelse nr. 305 af 9. oktober 1961 fastsatte regler om udlevering af gift for det af selskabet fremstillede præparat til en nærmere angiven kreds af kunder, uden at der af disse afgives rekvisition, der er forsynet med politiets påtegning, i hvilken anledning indenrigsministeriet i overensstemmelse med de af kemikaliekontrollen og sundhedsstyrelsen over sagen afgivne erklæringer meddelte, at indenrigsministeriet ikke mente at kunne meddele den ansøgte dispensation, idet indenrigsministeriet samtidig meddelte selskabet, at sagen var oversendt til anklagemyndigheden med henblik på tiltalerejsning mod selskabet for de konstaterede overtrædelser. Selskabet vedtog en bøde på 500 kr.

I en farvehandel forefandtes 2 præparater, som var drivstof til modelmotorer. Af dunkene, der kun var forsynet med engelsk tekst, fremgik det bl.a., at præparaterne indeholder metanol og nitrometan, der begge er optaget i giftlovgivningens

liste III, klasse A. Dunkene var ikke forsynet med importørens navn og adresse, og dunkene var ikke forsynet med påskriften: »Indeholder opløsningsmiddel af klasse A«, hvilken påskrift skal trykkes i anden farve end den øvrige tekst, ligesom påskriften: »Forsigtig – Farlig at indånde. Sørg for kraftig ventilation«, hvilken påskrift skal forefindes med hvid skrift på sort bund, manglede. Der blev rejst tiltale mod importøren, som vedtog en bøde på 500 kr.

Et firma forhandlede en bruneringsvædske i små plastflasker, på hvilke der kun var engelsk tekst, og hvor ordet »poison« var angivet. Midlets hovedbestanddel var selensyre, som er optaget i giftlovgivningens liste I A. Firmaet havde ikke anmeldt til kemikaliekontrollen at forhandle gifte engros. Firmaet udleverede midlet til forhandlere, som ikke var berettiget til at modtage gifte. Flaskerne overholdt ikke bestemmelserne om, at emballagen skal være stærk, og flaskerne var ikke forsynet med en etikette af stærk gul farve med angivelse af procentindhold af selensyre, importørens firmanavn og adresse eller med det krævede dødningehovedmærke samt ordene »stærk gift«. I sagens anledning oplystes det overfor kemikaliekontrollen, at der hos kemikaliehandelnde forhandles selen til privates fremstilling af bruneringsvædske, uden at giftlovgivningens bestemmelser iagttages, idet selen som sådan ikke er omfattet af giftlovens liste I A, idet der her kun står anført »selenforbindelser, uorganiske«. Sundhedsstyrelsen foreslog derfor indenrigsministeriet, at stoffet selen optages på giftlovens liste I A, idet sundhedsstyrelsen samtidig tiltrådte kemikaliekontrollens indstilling om tiltalerejsning mod ovennævnte firma. Indenrigsministeriet anmodede anklagemyndigheden om at søge sagen afgjort med en statskassen tilfaldende bøde af passende størrelse.

Et selskab importerede og forhandlede et træimpregneringsmiddel, som angives at indeholde arsenforbindelser, der er optaget i giftlovens liste I A, og kromforbindelser, der er optaget i lovens liste II. I en trælasthandel forefandtes tromler à 250 kg, som kun var mærket med midlets handelsnavn og påklæbet en etikette mærket »Poison«, og i et transitlager forefandtes tromler, som kun

var påmalet midlets handelsnavn og poison på lågene. Transitlageret, som opbevarede tromlerne sammen med maskindele og fødevarer i form af helkonserves, havde intet kendskab til, at det drejede sig om gifte og ville i så fald have nægtet at opbevare tromlerne for selskabet. Indenrigsministeriet havde med en skrivelse af 22. marts 1962 i medfør af bestemmelsen i § 18 i giftlovgivningen meddelt selskabet, at præparatet, uanset bestemmelsen i § 5 i indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 304 af 9/10-61 om anvendelse af visse gifte og sundhedsfarlige stoffer, kan anvendes til imprægnering af træ, som benyttes til indre væg-, loft- og gulvflader i beboelses-, opholds- og arbejdslokaler, på vilkår, at det på præparatets etikette tydeligt angives, at det er forbudt at anvende præparatet til imprægnering af træ, der kan komme i direkte kontakt med levned- og nydelsesmidler. I samme skrivelse henledte indenrigsministeriet selskabets opmærksomhed på bestemmelserne i §§ 3-7 om modtagelse og udlevering af gifte i giftloven og indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 305 af 9/10-61 om fremstilling, udlevering og opbevaring af gifte og sundhedsfarlige stoffer. I en reklamebrochure, som selskabet havde udsendt, angav selskabet, at behandlet træ bl.a. kan anvendes i kølerum til beklædning af vægge, lofter og gulve. Kemikaliekontrollen indstillede, at der blev rejst tiltale mod selskabet, fordi præparatet ikke havde været forsynet med en etikette med tydelig angivelse af, at det er forbudt at anvende præparatet til imprægnering af træ, der kommer i direkte kontakt med levned- og nydelsesmidler, fordi der i reklamebrochuren var anført, at behandlet træ kan anvendes i kølerum til beklædning af vægge, lofter og gulve, fordi selskabet ikke havde anmeldt til kemikaliekontrollen at forhandle gifte engros, fordi emballagen ikke var forsynet med en etikette af stærk gul farve med angivelse af procentisk indhold af arsenforbindelsen eller med navn og firmaadresse for den, som har importeret varen i pakket stand, fordi emballagen ikke var forsynet med det krævede dødningshovedmærke og ordene »stærk gift«, og fordi midlet ikke blev opbevaret i giftskab eller gift- rum men i lagerrum, tilgængeligt for uvedkommende, og sammen med bl.a. helkonserves. In-

denrigsministeriet anmodede anklagemyndigheden om at søge sagen afgjort med en statskassen tilfaldende bøde af betydelig størrelse.

To materialister og to farvehandlere, som havde ret store lagre af sundhedsfarlige stoffer påfyldt flasker, som normalt anvendes i husholdningen til drikkevarer og medicin, hvis standflasker til sundhedsfarlige stoffer ikke var forsynet med påskriften »Forsigtig – Farlig«, og hvis etiketter kun delvis overholdt de krævede bestemmelser, blev hver pålagt en bøde på 300 kr.

En farvehandel, som var udgået for de rigtige etiketter, havde midlertidigt som nødløsning etiketteret tetraklorkulstof, triklorætylen, celluloselak og cellulosefortynder med etiketter, som i hvid skrift på sort bund angav »Forsigtig – Farlig«, medens den øvrige advarselstekst, som skulle være anført med hvid skrift på sort bund, manglede. Bestyreren udtalte, at det jo kunne være ligegyldigt, da folk ikke læste advarslerne. Kontrollen bemærkede hertil, at der her i landet var forefaldet dødsfald, grundet på anvendelse af tetraklorkulstof til hårvask, og at de forskellige krav til etikettering af sundhedsfarlige stoffer skyldtes indberetninger, som sundhedsstyrelsen havde modtaget fra hospitaler, læger, arbejdstilsyn m.v. Kontrollen anmodede politimesteren om at rejse tiltale og søge sagen afsluttet efter politimesterens skøn. Indehaveren vedtog en bøde på 500 kr.

En kedelstensfjerner, som indeholdt et sundhedsfarligt stof, forhandles i plastflasker, der var fremstillet af så blødt materiale, at emballagen let kunne trykkes sammen, således at indholdet sprøjtedes ud. Midlet var ikke forsynet med lovbealede etiketter. Midlet havde givet anledning til 3 ulykkestilfælde. Importøren vedtog en bøde på 500 kr.

En rustfjerner og en hærder var ikke forsynet med de lovbealede etiketter. Selskabet forklarede, at det for så vidt angik rustfjerner, drejede sig om en retur-vare med gamle etiketter, hvilket var undgået selskabets opmærksomhed, medens selskabet for så vidt angik hærderen ikke havde været opmærksom på, at der til 1/2 liters flaske krævedes en anden etikette end den, som havde været anvendt til større beholdere. Selskabet vedtog en bøde på 200 kr.

Direktoratet for arbejdstilsynet havde til sundhedsstyrelsen indberettet, at en kontaktklim, som anvendes til vinylgulvbelægning, manglede mærkning af sundhedsskadelige organiske opløsningsmidler. Indenrigsministeriet meddelte selskabet, at indenrigsministeriet efter omstændighederne ikke fandt anledning til at foretage yderligere i sagen, såfremt etiketteringen fremtidig foretages i overensstemmelse med giftlovgivningens regler. Selskabet forhandlede med kemikaliekontrollen om etiketternes udformning til dette og til andre af selskabets fremstillede præparater. Kontrollen konstaterede senere, at selskabets etiketter ikke overholdt de stillede krav, og kontrollen anmodede politimesteren om at søge sagen afgjort med en passende bøde. Selskabet vedtog en bøde på 300 kr.

Kontrol med handel med bekæmpelsesmidler, gifte og sundhedsfarlige stoffer

Den 1. jan. 1966 havde 30 forhandlere tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse X, 2337 til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse A og 2248 til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse B.

Kontrollen har besøgt 2004 forhandlere fordelt

over 45 politikredse. Der konstateredes overtrædelse af bekæmpelsesmiddeloven i 463 tilfælde (22 pct. af de besøgte) og af giftloven i 377 tilfælde (18 pct. af de besøgte).

16 handlende forhandlede bekæmpelsesmidler i fareklasserne A og B uden tilladelse, 91 forhandlede bekæmpelsesmidler i fareklasse B uden tilladelse, og 13 forhandlede bekæmpelsesmidler i fareklasse A, selv om de kun havde søgt og fået tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse B. 68 handlende havde anbrudte pakninger af bekæmpelsesmidler, og 119 handlende opbevarede bekæmpelsesmidler i fareklasserne A eller B udenfor aflåset giftskab.

64 handlende forhandlede sundhedsfarlige stoffer i flasker, der normalt anvendes i husholdningen til drikkevarer, medicin og midler til brug ved madlavning. 160 forhandlede sundhedsfarlige stoffer, som kun var forsynet med hvide etiketter eller endog var uetiketteret, 43 benyttede forkert udformede etiketter, og 127 benyttede etiketter, som kun overholdt hidtil gældende bestemmelser.

Der er optaget 361 politirapporter (257 for overtrædelse af bekæmpelsesmiddeloven og 104 for overtrædelse af giftloven), og sagerne er afgjort med bøder eller advarsler. I de øvrige tilfælde har kemikaliekontrollen meddelt advarsler.